

О ВИСТУПИВ НА ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ В МЮНХЕНІ

Мюнхен, Західна Німеччина (тел.). — Микола Руденко, після приїзду сюди дав першу пресову конференцію в середу, 16-го грудня ц.р., організовану Міжнародною Амністією.

Втомлений останніми переживаннями М. Руденко однак висловив свою радість, що вже є на Заході і має можливість подякувати в імені усіх політичних в'язнів в СРСР за те, що стільки осіб бореться за їхнє звільнення. Він відразу зазначив, що західна преса, пишучи про „гласність“ в СРСР, зовсім не здає собі справи що коїться в не-російських республіках, зокрема в Україні, де панує далі терор і переслідування. Помімо „гласності“, українських інтелектуалів, що виступають проти русифікації, сильно переслідують, і дається відчуття, далі рука В. Шербицького, під якою Україна переходить найважчий період в сучасній історії. Він сумнівається чи СРСР під проводом Горбачова змінить свою політику відносно інших не-російських національностей.

М. Руденко подав інформацію про Українську Гельсінкську Групу, про погиблих її головних провідників і зокрема зупинився на незвідній долі Левка Лук'яненка, перебування якого тепер невідоме. Юрія Шухевича вважає він жертвою величезної несправедливості, що ціле життя терпить за те, що є сином провідника УПА.

М. Руденко заявив, що хоче на Заході продовжувати писати і боротися за ці ідеали, за які посвятив у тюрмі довгі роки свого життя.

Міжнародна академія Канади відбула збори

Монреаль (СУПС). — Тут відбулися в п'ятницю, 11-го грудня ц.р., трирічні Загальні збори Міжнародної академії суспільних і гуманістичних наук у Канаді, закорпорованої федерально в Оттаві в 1975 році.

Із звіту уступаючого президента академії проф. Ярослава Рудницького зібрання довідалося про пророблену в роках 1984-87 працю на внутрішньо-організаційному, а також зовнішньому форумі. Крім відзначення і нагород видатним канадським ученим і мистцем, пророблено значну науково-дослідчу працю, в тому над вивченням багатокультурності в Канаді й світі, про мовні права й проблему лінгвістики та інші ділянки суспільствознавства й гуманістики.

З українців відзначено почесною грамотою призначення св. п. мистця Якова Гніздовського, якому вру-

Хор церкви в Бостоні співав по радіо

Бостон, Масс. (о. А. Партикевич). — У середу, 9-го грудня ц.р., провідна бостонська радіостанція класичної музики WCRB передала своїм слухачам 15-хвилинну програму присвячену українській літургійній музиці у виконанні хору української православної церкви св. Андрія в Бостоні під диригентурою Дональда Садового.

Програму передано о год 1-й по полудні напередодні концерту Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

Ведучий програмою Дейв МекНіл подав слухачам коротку історію хору, згадуючи при тому і про святкування українцями в 1988 році Тисячоліття Християнства в Україні. На музичну програму склалися „Гімн до Матері Божої“ — Бортнянського, „Радуйся обрадована Маріє Мати Божо“ — Рахманінова, переклад і обробка Д. Садового, „Буди ім'я Господнє благословенне“ — псалми 134 і 135 київського напіву, „Дума про Почаївську Божу Матір“ — М. Леонтовича.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АНТРОПОЛОГ ОПРОКИНУВ СВІДЧЕННЯ П. СМІТ І Р. АЛЬТМАНА

Єрусалим, Ізраїль (АН-ЧЕЙН, тел.). — Американський антрополог турецького роду, д-р Ясер Махмед Ісхан, доказав тут на процесі Івана Дем'янюка в четвер, 17-го грудня ц.р., що методи ідентифікації знімків, яких вживали свідки прокуратури Райнгардт Альтман і Патриша Сміт, зовсім не адекватні і нічого не доказують.

Я. Ісхан розбудив дещо нудний процес, проаналізувавши відеозапис П. Сміт, а відтак показавши ним зроблений відеозапис, яким доказав шкідливість неадекватності метод свідків прокуратури.

Як відомо, ізраїльські поліцейські зробили з І. Дем'янюка фільм у тюрмі, яким відтак користувалася П. Сміт у порівнянні рис його лиця із знімком з 1942 року (мимна виказка), з 1947 року (водій в американському війську) і з 1958 року.

Я. Ісхан перейшов швидко до відеозапису П. Сміт, показуючи, що коли поставити знімки лиця І. Дем'янюка з фільму на три різні його фоти, то очевидно, що вони сходяться, бо знімки з фільму прикриває контури іншої знімки. Отже витворюється очна ілюзія. Несходяться тільки вуха, бо з бігом часу, особливо коли людина носить окуляри довгі роки, вуха трошки відстають від черепа. Всі інші риси — очі, уста, брови, ніс, щока, борода — сходяться у тому ілюзорному ефекті. Отже метода, що її вживала П. Сміт — це не науковий доказ, а маніпуляція. І власне про це остерігав П. Сміт д-р Дон Орднер, писемну опінію якого, до речі, судді наказали передати обороні.

Як додатковий доказ, д-р Ісхан показав свій відеозапис, який він зробив в уні-

верситеті на Флориді, де він вчить. Запис тривав 37 хвилин. Отже він зробив фільм із свого знайомого, якого ідентифікував тільки як К.М., років 60. На запит адвоката Павла Чумака він шукав за подібністю до І. Дем'янюка людину, Ісхан сказав, що ні, але певна подібність існує. Тоді він взяв три фоти Дем'янюка з альбому Р. Альтмана і три фоти К.М., коли йому було 20 років, 40 років і сучасне фото. Вживаючи методи П. Сміт і Р. Альтмана, д-р Ісхан, тут на очах всіх, продемонстрував, що всі риси із знімок Дем'янюка і знімок К.М. — сходяться точно, за винятком вух. Це саме він продемонстрував з фільмом Дем'янюка і К.М. — все сходиться, за винятком вух. Отже його заклячення, що методи П. Сміт і Р. Альтмана — ілюзорні показу, які нічого не доказують.

Я. Ісхан в закляченні сказав, що нема в науковому світі покищо методи, за допомогою яких можна було б доказати ідентичність знімок з перспективи часу. Це він назвав дилемою. Отже позитивну ідентифікацію людини із заданих знімків не можна зробити без додаткових матеріалів.

Головний суддя Дов Левін проголосив, що він отримав з Польщі свідчення трьох польських громадян, двох чоловіків і однієї жінки, які зробили польські юридичні чинники. Він їх ще не читав, але зробить це і передасть копії прокуратурі і обороні, а тоді спільно вирішать, чи свідчення мають якусь вартість, чи ні.

У понеділок, 21-го грудня д-р Ісхан продовжуватиме свідчення про антропометрію, науку, яка займається міренням людського тіла.

У ЧЕХО-СЛОВАЧИНІ ВІДБУЛАСЯ ЗМІНА ПАРТІЙНОГО КЕРІВНИЦТВА

Прага, Чехо-Словаччина. — Як повідомило чехословацьке пресове агентство ЧТК, генеральний секретар Комуністичної партії Чехо-Словаччини Густав Гусака звернувся до Центрального Комітету КПЧ з проханням про реорганізацію у зв'язку з погіршенням стану здоров'я.

Прохання Г. Гусака прийнято. Колишній генеральний секретар зберіг за собою чисто номінальний пост президента республіки.

Центральний Комітет КПЧ одностайно вибрав новим генеральним секретарем члена Політбюро Мілоша Якеша, який керував „партиєю чисткою“ в кінці 1960-х років. В результаті проведеної тоді кампанії ліквідації наслідків „проявів буржуазного лібералізму“ півмільйона чехословацьких комуністів були виключені з партії.

М. Якеш народився в 1922 році в південній Чехії. До початку Другої світової війни він працював модельєром на авіаційній заводській фірмі „Батя“. Після війни він брав активну участь в крайовому молодіжному комуністичному русі. В 1948 році його вибрали членом президії чехословацького комсомолу. Від 1955 до 1958 року М. Якеш вчився в Москві. До 1966 року він займав різні посади в міністерстві економіки, а потім несподівано був призначений заступником міністра внутрішніх справ. У березні 1968 року

М. Якеш.

Його призначили головою партійної контрольно-ревізійної комісії. В 1977 році Якеша вибрали секретарем ЦК КПЧ, а в 1981 році кандидатом у члени Політбюро. Він очолював партійну комісію, яка займалася справами економіки.

Вибрання Якеша розглядається в Чехо-Словаччині як поразка його головного суперника прем'єр-міністра Любомира Штроугала, який є прихильником більш швидкого проведення реформ на зразок горбачовських.

Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило про зміну партійного керівництва. В інформації сказано також про привітальну телеграму, яку прислав Міхал Горбачов новому генеральному секретареві Чехо-Словаччини М. Якешеві.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКІ ГАЗЕТИ, зокрема „Нью Йорк Таймс“ і „Вашингтон Пост“, присвятили дещо більше уваги міжнародному семінарові, який, як відомо, відбувався від 10-го до 15-го грудня ц.р. в Москві. Кореспондентка „Вашингтон Пост“ Селестін Болен пише, що Політбюро й інші совєтські установи декларують і на кожному місці підкреслюють, що в Совєтському Союзі наступають зміни, „перестройка“ і політика „гласності“, а з другої сторони відношенням, правозахисникам, своїм і закордонним, бояться винайти залю для відбуття пленарних сесій. В результаті цієї заборони міжнародний семінар не був аж таким міжнародним, бо КГБ постаралося про недопущення до Москви людей навіть із совєтських республік, але він осягнув свою ціль. Групи правозахисників, розділених на малі гурти, дискутували про всі справи, які мають відношення до оборони прав людини. Болен пише, що фактично ніхто не боявся репресій, хоч вони були такі наявні, що навіть закордонні спостерігачі їх бачили на кожному кроці. Покищо в СРСР нічого не змінилось, каже С. Болен.

ОФІЦІЙНІ ІРАНСЬКІ ЧИННИКИ заперечили погослоки про тяжку хворобу аятоли Хомейні і що він, мовляв, вже лежить на смертному ложі. Для підтвердження іранці показали на екранах телебачення образи свого божка, як він приймає членів родин, сини яких загинули на фронті проти Іраку. Як пізніше виявилось, відеострічка була накручена 10 днів тому і похва Хомейні на телебаченні ніяк не заперечує погослоки, яка настирливо поширюється на Близькому Сході і в Західній Європі.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ інформують з Беїруту, що Сирія проголосила частинну мобілізацію і поставила свою армію у стан гострого поготівля, а частинна війська, яке стаціонує в Лівані у долині Бекаа, було наказано бути готовими до виходу. Політичні і військові спостерігачі думають, що все це було зв'язане з нападом Ізраїля на Ліван і подіями у районі Гази на західному березі ріки Йордан, де араби ведуть беззаступну боротьбу проти ізраїльських окупаційних військ. Стало також відомо, що головне командування ізраїльської армії наказало вислати в район Гази більшість військових частин. В Єрусалимі побоюються, щоб там не дійшло до більшого кровопролиття, бо тоді Сирія і Йорданія, а може також інші арабські країни, мали б причину до інтервенції.

БЕЙРУТСКА ГАЗЕТА „Аль Ліваа“ повідомила у числі з 16-го грудня ц.р., що ліванські проіранські терористи звільнять в скорому часі послання Англіканської Церкви Террі Вейта і одного американця, викладача американського університету в Беїруті, прізвища якого газета не згадує. Якщо ідеться про французьких закладників, — пише згадана газета, — то вони будуть скоро усі звільнені на інтервенцію французького уряду і в порозумінні з урядом Ірану. І. Вейта, згідно з інформацією газети, мають передати в руки прем'єр-міністра Франції Жака Шірака.

НА ПРОХАННЯ АВСТРІЙСЬКОГО уряду совєтські чинники погодилися дати візу на виїзд до Відня відомому совєтському музикологові і диригенту 82-річному Філіппові Гершковічові, ученикові відомого колись австрійського композитора-авангардиста Альберта Берга (1885-1935). Ф. Гершковіч вже прийняв шість років старався про приїзд, але досі йому все відмовляли у видачі візи. Тепер видали документи на виїзд до Ізраїля, але він буде гостем австрійського уряду і затриматися у Відні прийнятні шість місяців.

З БОННУ ПОВІДОМИЛИ, що в наступному тижні відбудеться традиційний вже обмін політичними в'язнями між Західною і Східною Німеччиною. Загально припускають, що Східна Німеччина звільнить прийнятні 15 в'язнів, між ними трьох відомих літераторів, а Західна 12 в'язнів, більшість з яких були засуджені у ФРН за шпигунство.

В НЬО БРАНЗВИКУ ВІДБУЛАСЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПЕРШИХ ТОМІВ ГП

Нью Бранзвик, Н. Дж. (Д. Г.). — Тут в неділю, 29-го листопада ц.р., відбулася презентація перших томів Гарвардської бібліотеки давньої української літератури і найновіших наукових видань УНІГУ. Імпреза відбулася в параванній залі української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці.

Присутній отця парох Павла Лабінського, як почесного голову місцевого Відділу та гостей з ФКУ, привітав голова місцевого комітету інж. Дамян Геча і попросив до слова першого презентанта, графанта Гарвардського університету Андрія Гарасимяка. Він закінчив „Рідну Школу“ в Гарфолді, сам пластунок, активний в бостонській громаді, зробив компютеризацію бюра ФКУ в Кеймбриджі, оформив компютеризацію програми українською мовою, тепер працює в Гарвардській бібліотеці в українському відділі.

А. Гарасимяк подав до відома що Гарвардський Проект складається з чотирьох частин, дві з них це публікації книжок давньої української творчості в 120-х томах, та три томи енциклопедичного довідника Християнства в Україні, в сімох мовах. Третя частина проекту пов'язана з міжнародною науковою конференцією в Равенні, Італія, а четверта — це живий пам'ятник Тисячоліття — катедра української релігійної думки. Усі чотири частини Гар-

В ПОЛЬЩІ ПІДВИЩУВАТИМУТЬ ЦІНИ НА 27 ВІДСОТКІВ

Варшава, Польща. — Польський уряд офіційно проголосив про підвищення майже на всі товари з початком наступного року, включно з алкоголем і цигаретами. В цьому самому часі керівник Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії, а намагання скріпити контролью компаній на усіх вітніках життя, обсягив важливіші опороженні пости людьми, які всеціло підтримують політичні й економічні зміни запляновані Войськом Ярузельським перед референдумом. Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що для польських як зрештою для всіх комуністів, воля народу не має жадного значення, бо хоч поляки висловилися в голосяванні проти зміни Політбюро все одно їх переволитиме згідно з власним рішенням.

На пленарній сесії Центрального комітету ПКП найменували Мечислава Раковського повним членом Політбюро, а найближчого прихильника Ярузельського Славоміра Тобковського, колишнього редактора газети „Газета Краковська“, головою пропагандистського відділу при ЦК ПКП.

Прем'єр-міністр Збігнєв Месснер заявив на сесії, що

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА РЕГЕНА звернувся до ізраїльського уряду, щоб він поступав обережно з палестинцями в смузі Гази і на західному побережжі Йордану. Майкл П. Армако, заступник державного секретаря для політичних справ, звернувся з такою остерогою до Ісаака Рабіна, ізраїльського міністра оборони, який тепер перебуває у Вашингтоні.

ПРОВІДНИКИ КОНГРЕСУ заявили, що твердження найновішого нікарагуанського втікача майора Роджера Міранди про те, що Мананга має намір збільшити свої збройні сили, починає наважати Конгрес на шлях відновлення гуманітарної допомоги для контраст. Тепер ходять чутки, що тільки договір сандіністів з повстанцями може спинити допомогу.

РЕЧНИК ДЕПАРТАМЕНТУ сільськогосподарства заявив, що після 25-ти років вирощено три нові роди помаранч, які повинні б споживачеві дати смачніші соки, а вирощувачам можливість конкурувати з імпортованими овочами. Тільки цього року ЗСА імпортували більше, як 400 міль. дол. вартості помаранчевого соку, в більшості з Бразилії. С. Герн, член Дослідного центру департаменту сказав, що нові сорти помаранч названо „Санстар“, „Мідсвіт“ і „Гарднер“.

У ЛОС АНДЖЕЛЕСІ, ДЕ ВІН ставить оперу Вагнера „Трістан унд Ізольда“, Зубін Метта, відомий в цілому світі диригент і музичний директор ньюйоркської філармонії, заявив, що це є його останній сезон. В дальшій розмові Метта сказав, що насправді він такий не знає, як будуть його плани після 1991 року. Однак З. Метта висловився про те, що йому час перестати бути музичним керівником, бо надто довго засидівся на цій посаді з 24-го року життя.

ЗГІДНО ІЗ ЗАЯВОЮ офіційних чинників Уряду президента Роналда Регена, ЗСА у 1988 році зменшить імпорту цукру на 25 відсотків, тобто до найнижчого рівня на протязі останніх 100 років. Це підіб'є ціну для покупців, а також боляче відіб'є за задовжених партнерів ЗСА серед країн Третього світу — Філіппінах, Бразилії країнах Караїбського басейну. Як відомо, ціни цукру в ЗСА є вищі як на світовому ринку і зниженням імпорту Уряд хоче заохотити до вирощування цукрових буряків і тростини у ЗСА.

УКРАЇНЦІ ДЕМОНСТРУВАЛИ У ВАШІНГТОНІ

Молодь з домовинами, балонами і транспарантами приєднується до походу.

(Фота: Н. Слюсар і О. Стерно-Гендлер)

До зібраних промовляли чотири конгресмени: Лоренс Кофлін (Р.-Па), Бенд жамін Гілман (Р.-Н.І.), Стені Гоєр (Д.-Міч.), Доналд Лукенс (Р.-Огайо). Також промовляли д-р Ніна Строката-Караванська, Святослав Караванський та представник афганських етніопських повстанців. Присутніми на цій демонстрації були представники

локальної, крайової та міжнародної преси, радіо і телевізії.

Відкриваючи зібрання М. Василік привітав присутніх, а зокрема кількох вітківців та повстанців з Афганістану. Програма почалася співом „Боже, благослови Америку“, що її відспівав хор при Академії Св. Василія у Філадельфії під проводом Галі Порит-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1983
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 U.N.A.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція не несе відповідальності за зміст наданих матеріалів. Незаповнені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши задрасовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Опозиція проти Горбачова

Американські газети й журнали все ще повні коментарів на тему триденних відвідин Горбачова у Вашингтоні. Не маючи багато політичного і військового фактажу ці американські коментатори займаються, наприклад, розглядом відносин між Ненсі Реген і Раїсою Горбачов. Дружини обох лідерів одна одною — читаємо — не зближили. Та нехиті така велика, що Раїса буцім то не дипломатично запитала Ненсі: „Чому ви мене не любите?“, на що Ненсі мала дипломатично відповісти: „Не знаю, чому ви прийшли до такого переконання“. Але в останньому числі журналу „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт“ є замітка, що Ненсі буцім то заявила, що її останньою прикрою роллю дружини американського Президента буде подорож з ним до Москви, де вона стріне Раїсу. Є також твердження американських всезнайків, що перед приїздом Горбачова до Америки була гостра суперечка між ним і його дружиною, бо Раїса докучала хотіла піти на святкову ньюйоркську 5-ту авеню та купити собі якусь біжутерію в Олмана, Лорд і Тейлора та Тіффані. Горбачов ніби рішуче відмовився з двох причин: мовляв, Нью-Йорк це джунглі, до якої йому небезпечно запускатися та що він не може довго бути поза Кремлем, щоби не зазнати долі Нікіти Хрущова. На тему цієї опозиції проти Горбачова маємо у числі названого журналу з 21-го грудня ще одну цікаву вістку. Приблизно Горбачова поінформували Регена чи державного секретаря Шульца, що приїзд Регена до Москви для підписання договору про редукцію на 50 відсотків ракет на далеку віддалі мусить відбутися вчасно весною наступного року, бо на травень передбачений надзвичайний конгрес компартії ССРСР, де відбудеться вирішальний бій між Горбачовим і його опричицією. Коли в Америці крайньо республіканські консерватисти обурюються на Регена, що він „зрадив“ їх і стискає руку лідера „злющюї імперії“, то подібні в ССРСР фанатичні більшовики дуже невдоволені, що Горбачов кількакратно стискає руку лідерів „імперіалістів“ (цієї термінології на означення американців советський пропагандистський апарат не вирікся) — та ще й висідав з авта на вулиці Вашингтону і стискає руку сірим „імперіалістам“.

Опозиція проти Горбачова невдоволена його гаслами „гласності“ і „перестройки“, дармащо покищо реалізація цих гасел — усе ще музика майбутності. Але ця опозиція невдоволена, що Горбачов погодився на принцип редукції стратегічної зброї, щоби поменшити витрати на зброю і скерувати їх на підвищення життєвого стандарту громадян ССРСР. Як за часів останнього російського царя Миколи II, так тепер у Кремлі існує сильна „воєнна партія“ поруч із партією „мировою“. Горбачова зараховують до „мирової партії“, бо він разом із економічними фахівцями з КГБ свідомий загрози економічного банкрутства імперії. Члени Політбюро і нижчого адміністративного апарату, разом із старшинським корпусом є проти таких реформ, які позбавили б ССРСР першоства у збройному арсеналі. Тому всі вони є проти такого „братання“ Горбачова з Регеном, фактичним лідером НАТО, яке скріпило б свою мілітарну і політичну ситуацію НАТО.

За більшовицьким звичаєм генеральний секретар компартії ССРСР мусить на партійних конгресах виголошувати промову бодай впродовж чотирьох п'ятьох годин. Коли у Вашингтоні Горбачов промовляв приблизно „тільки“ одну годину, не допустивши ні до яких запитів, то він зацитувався. Щоби розправитися із своїми противниками на звичайному конгресі компартії у Москві в травні 1988 року, Горбачов мусить дійсно довго приготуватися, мобілізуючи всіх однодумців та стилізуючи кількагодинну тираду.

Фактом існування опозиції проти Горбачова пояснюють теж його рішення не чекати на найближчі президентські вибори в Америці, а використати готовість республіканського Президента переговорувати і договоруватися, бо вислід виборів в Америці таки невідомий — може прийти наступник Регена, з яким буде трудніше порозумітися, а Горбачов не має часу, він мусить виступити на комуністичному партійному збіговіщі з атутом закордонно-політичного успіху.

Великий спад цін на вартісних паперах корпорацій на ньюйоркській біржі 19-го і 26-го жовтня ц.р.) захитав з початком четвертого кварталу, а особливо за жовтень, деякі сектори економіки. Індекс економічних показників впав на 0.2 відс., перший раз від січня ц.р. Безробіття, що становило шість відс., зросло на 0.1 відс., також перший раз в цьому році, в Нью Йорку 4.9 відс., зросло на 0.4 відс., у Нью Джерсі 3.9 відс., зросло на 0.5 відс. Отже, сьогодні є 116 мільйонів працюючих, 7.2 мільйонів безробітних, 530,000 нових місць праці, з чого 180,000 в мануфактурі. Запобігання на робітниках зростає далі і сама мануфактура потребує півмільйона робітників. Будова нових домів впала на 8.2 відс. (протягом п'яти років зросла), а продаж домів упала на 1.5 відс. через високі мортгеджові відс., пересічна ціна одностановного дому 104,000 дол.; фабричні замовлення на 1.1 відс., продаж авт на 5.7 відс., єдиний Форд виказав 12 відс. зиску. Джеренал Моторс і Крайслер знизили ціни на авта, а Джеренал Моторс знизив ціни на дві станиції і звільнив 1,800 робітників. Зменшилися доходи корпорацій: за третій квартал зросли на 5.2 відс., а не на 3.3 відс., як помилково подав Департамент торгівлі. Особисті доходи зросли на 1.7 відс., найбільше в останній декаді: особисті видатки без змін. Валова продукція

У тижневику „Вашінгтон Інквайрер“, із 27-го листопада, появилася велика стаття пера ексекютивного редактора Олега Волконського, під загальною назвою: „ЗСА і УССР прикривали голод в Україні“. Ця стаття починається на чоловічій сторінці „Вашінгтон Інквайрера“ і є ілюстрована двома знімками. Слід пригадати, що „Вашінгтон Інквайрер“, що його публікує Рада для оборони свободи, одержують усі конгресмени, сенатори, високі урядовці Адміністрації та багато амбасад, що існують у Вашингтоні, без огляду чи вони передплачують цей тижневик чи ні. У зв'язку із цим поміщення статті „ЗСА і УССР прикривали голод в Україні“ на чоловічій сторінці „Вашінгтон Інквайрера“ є великим кроком у ширенні правди про найбільший злочин ХХ століття — штучний голод в Україні.

Автор пише, що Адміністрація президента Рузвельта, „Нью Йорк Таймс“ і советський уряд Йосифа Сталіна, співпрацювали намагаючись, прикрити великий голод в Україні. До такого висновку прийшла конференція істориків на тему: „Пізнання і заперечування геноциду і масових убивств у ХХ столітті“, яка відбулася 13-го листопада у Ньюйоркському університеті.

О. Волконський пише, що Нью Йорк Таймс мав „умову“ з Кремлем, яка перешкодила правдивому звітуванню про голод і про інші звірства советського уряду.

Андрій Бук

ЕКОНОМІЧНИЙ СПАД

зросла на 3.2 відс., індустрія на 0.9 відс., мануфактура на 0.5 відс., консумпційні цінні на 0.4 відс. (річно — 4.8 відс.), деталічні на 0.9 відс., гуртові ціни впали на 0.2 відс., а дрібна продаж на 0.1 відс. Інфляція — 4.9 відс. Фабрики працювали 81.3 відс. на повну силу. Доставка грошей на ринок 1.9 мільйонів дол. Торговельний дефіцитовий баланс за жовтень — 17.6 мільйонів дол. (імпорт — 12.5 відс., експорт — 3.6 відс.) найбільший одного місяця дотепер) мійо низької вартості долляра, який паде далі.

Сама біржа втратила 100 мільйонів дол., а з опитуваних інвесторів лише 15 відс. дали купувати шері; більшість стрималася з готівкою, або вклала в ощадності інституції, тому в жовтні на ощадності вклядено 7.2 мільйонів дол., найбільше за останні роки. Біржові компанії дали звільняють працівників, а інвестиційна компанія Кіддер-Пібаді, одна з 15-ти найбільших на Волл Стріті звільнила 1,000 працівників, зменшила видатки на 20 відс., що спричинило ліквідацію сімох з усіх 65 відділів. Опитування переведені „Нью Йорк Таймсом“ під кінець жовтня виказали, що спад на біржі не зупинить економічного росту і не пошкодить передсвятковим торгам. Вправді консумен-

ти стали більше обережні у видаткуваннях, але перші тижні виказали, що святкові торги будуть ті самі, що минулого року (4.3 відс., родинні видаткування в пересіч 380 дол.) Цього року багато нових електронічних і лазерних дитячих забавок по дешевій ціні. Банки і фінансові інституції піднесли дивіденди, через що зросли ощадності, але деякі з них дали у фінансових клопотках. На кінець жовтня 167 банків перестало діяти (32 банків від попереднього місяця), тому Ален Грінспен, голова дирекції Федеральних Резерв звернувся до банкам більше кооперувати і переходити на безпеченеві поліси. Спізнання, відкликання літів та зажаляння на летунських лінійках за десять місяців ц.р. зросло п'ятнадцікратно від попереднього року; деякі летунські лінії піднесли ціни. Найменше спізнень мала летунська лінія „Юнайтед“. Летунські лінії працювали 90 відс. напроги. Летунська лінія „Істерн“ утратила 67 мільйонів дол., звільнила 35,000 персоналу, летунська лінія „Тексас“ (одна з найбільш втратила 73 мільйонів дол., а — „Пан-Америкен“ банкрутств. Найбільший дохід виказала (102 мільйонів дол.) Південно-Західна летунська лінія. Міністри транспорту європейських дер-

жав затвердили європейським летунським лініям 15 відсоткову знижку на летунських квитках та збільшення усіх видатків на наступний рік. Конгрес затвердив 2.5 мільйона дол. (минулого року — 55 мільйонів дол.)

Новий федеральний закон вимагає від американських родин з новим роком згладити своїх членів родини — дітей від п'яти років життя до соціального забезпечення — дістати число, яке потрібне буде до податкових звітів на черговий рік. Остання статистика виказує сильний зріст від Другої світової війни народили дітей: 37 відс., на кінець минулого року, а за п'ятдесят років може зрости до 53 відс. — добра запорука для економіки, продукції, ощадностей і податків. З першого січня наступного року емеритам будуть отримувати місячно 24.80 дол. з 4.2 відс. пенсійної підвишки для медичного забезпечення — 6.90 дол. більше, як цього року. Ціни на оливу і бензин у децю впали, Єгипет знизив ціну на одного дол. на барилі, зменшився децю імпорт, а збільшилася місцева продукція. Іран і Ірак через воєнні дії з економічних причин збільшили продукцію, що знизило ціни. (Ірак — 27 мільйонів барилек денно, Іран — 2.3 мільйонів барилек). Через зиму ціни можуть піднятися. Остання конференція ОПЕК-у у Відні рішила затримати ціну 18 дол. за барилку, Іран

(Закінчення на стор. 4)

Ярослав Татомір

„ЗСА І УССР ПРИКРИВАЛИ ГОЛОД В УКРАЇНІ“

через що згинули мільйони. Спонукою для статті О. Волконського був документ, що його знайшов у державних архівах, усім нам добре відомий д-р Джеймс Мейс, співробітник УНІГУ та під сучасну пору директор бюро Конгресової комісії для дослідження голоду в Україні і „одні з провідних авторитетів у світі, на тому полі“ — каже О. Волконський.

Йдеться про депешу американської амбасаді до Міністерства закордонних справ у Вашингтоні, із червня 1931 року. У депеші говориться про зустріч із Волтером Дуранті, добре відомим нам журналістом і московським кореспондентом „Нью Йорк Таймсу“, який у час, коли в Україні вмирали від голоду мільйони хліборобів і їхніх дітей, зв'язував на сторінках впливового „Нью Йорк Таймсу“, що в Україні немає голоду. Згідно із згаданим документом, Дуранті сказав одному з американських дипломатів, що у погодженні із „Нью Йорк Таймсом“ і советськими властями, його статті віддзеркалюють офіційну опінію советського режиму, а не його власну.

Справу цієї депеші порушив, враз із іншими справами, на вищезгаданий конференції істориків, д-р Мейс

у доповіді „Коляборація у придушуванні пізнання українського голоду“. Він говорив теж про особисті зв'язки президента Рузвельта із Дуранті і виявив, що Адміністрація президента Рузвельта була добре інформована про жахливий голод в Україні, але вирішила не признатися до цього, щоби втримувати добрі взаємини із Советським Союзом. Вкортці після свого вибору у 1932 році, президент Рузвельт радився з Дуранті щодо визнання Советського Союзу. Д-р Мейс цитував, між іншим, звіт „Нью Йорк Таймсу“ із 26-го липня 1932 р.: „Рузвельт від якогось часу виявляв глибоке зацікавлення советським експериментом і сьогодні він упродовж кількох годин випитував Волтера Дуранті про його довготривалі досвід у Советському Союзі“.

Зараз це наступного року президент Рузвельт визнав Советський Союз, не згадавши ні одним словом про колосальні розміри і безпрецеденсу в історії людства, голод в Україні.

Слід пригадати, що „Вашінгтон Інквайрер“ помістив за останнього півтора року всім дуже прихильних статей на українські теми. І безперечно можна сказати, що „Вашінгтон Інквайрер“, якщо мова про настанову до українських справ — це один із дуже

нечислених білих круків серед американських пресових органів, і він доходить до усіх людей, що мають вплив на політичний напрямку Америки. Було б дуже корисним, щоби ми відповіли на настанову „Вашінгтон Інквайрера“ масовою передплатою. Річна передплата цієї газети коштує тільки 20 дол. (Передплата і поштова пересилка першої класи коштує 30 дол.)

Замовляти „Вашінгтон Інквайрер“ слід на адресу: The Washington Inquirer, 1275 K. Street, N.W., Suite 1160, Washington, D. C. 20005.

В останній тижнях читали ми у нашій пресі заклики допомогти фінансово Конгресовій комісії для дослідження причин і наслідків Великого голоду 1932-33 років, яка вкортці вичерпає фонд ухвалений на її праці Конгресом. Пожертви на цю переважну справу будуть „одночасно висловом признання директорів комісії д-рові Мейсові, за його велику працю на полі ламаючи стіни мовчанки, що нею донедавна, а частинно ще і сьогодні, була і ще є замкнена правда про найбільший злочин нашого століття — советською владою влаштований голод, який вбив в Україні, що була відома як найбагатша аграрна країна, понад 7 мільйонів хліборобів і їхніх дітей.

Адреса Конгресової комісії: Ukraine Famine Commission, Vanguard Bldg., Room 537, 1111 20th Street N.W., Washington, D.C. 20579.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про черевіки „Гуччі“ і нового „месію“

Здається, що так довго як житимемо — постійно будемо дивуватися найновітнішим американцям, хоча і ми вже „заамериканизовані“.

Але як тут дивуватися, коли ось, наприклад, в останніх тижнях ми були свідками найновітнього і просто телячого захоплення американців М. Горбачовим і його дружнкою Раїсою.

Вершом цього захоплення були голоси прохорожів у Вашингтоні, коли Горбачов несподівано для всіх авією із авта і, на зразок американських політичних діячів, стиснув декільком особам руку. І тут, розуміється, ціла американська преса широко писала і цитувала слова молодого американського дієчини, яка сказала, що її здавалося, „немов другий „месія“ з'явився перед нею“.

Ось масе і американську наївність! Як мало треба їй, щоб змінити свою настанову, хоча вони були інакших поглядів довгими роками. Один потиск руки і з диявола зробився „месія“.

Таких моментів в часі трьох днів перебування советської делегації „на вершинах“ було багато, а ми, критичні посторонні глядачі, лише можемо твердити, що всі вони, ці „дорогі гості“ із ССРСР, дуже добре вчили свою лекцію і зрозуміли, яку важливу роллю відіграє в американській опінії зовнішній вигляд і добре знання публічних зв'язків. Певне, що елітний Горбачов в одязі шитому на нього у найкращих італійських краях і в черв'яках „Гуччі“ мусів зробити на американську публіку краше враження, як колись Хрущов чи Брежнев, що виглядали у своїх уборах „на свято“, немов перабрані пастишки.

Однак не у вигляді справа

Василь Стус

В мене уже народжується Бог і поступово однією душою і повністю гуду холодно, і світлом мене допущу. Вітаю, певний год! Безградо розсудується овид, земля далі, наче тьмяна зірка, і голова моя, налита сонцем, вже передсмертну радість прочува. Благослови мене, блаженна мить — раптово самоспалення і вічне навернення до тіла. Проминання і вхождення знаєцька — в сто світів, де кожен надмолює. Бо не живу у жодному. Лише перебуваю, мов на гостині. Надивляється — марно: до них не буде більше вороття. Хібащо пам'ять: тут думали шкуру живцем із мене. Пам'ять. От і вже. Благослови мене, мій певний дню, початись там, де щойно закінчився, закінчується там, куди повік тобі заказані путі-дороги. Немилосердний дню — благослови.

(Із збірки „Палімпсести“)

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

В. ЧОРНОВОЛА ДО М. ГОРБАЧОВА

V.

Проаналізувавши дійсний стан національних справ у нашому Союзі, партійний пленум міг би опрацювати і конкретні заходи для виправлення становища. Справа не повинна обмежуватися тільки анулюванням одіозних пунктів хрущовського закону про школу, що надавав безпрецедентне в світовій педагогіці „демократичне“ (як вважає секретар ЦК КПУ Єльченко) право батькам в суверенних республіках (крім Росії) самим визначати, які там повинні бути школи — російські чи „національні“, і навіть право самим учням вирішувати, вчити їм чи не вчити мовою своєї бідності до суверенної республіки як предмет (звичайно, крім абсолютно обов'язкової російської).

Національне питання повинне вирішуватися всесвітньо: і розширенням прав союзних республік в політичному, економічному, культурному житті, включаючи вирішення загальносоюзних і міжнародних справ, і, звичайно ж, повернення національним мовам у повному обсягу державних і громадських функцій. Для цього у конституціях республік треба відновити проголошення національних мов державними і реалізувати це на практиці. Як це зробити, які треба прийняти в Союзі і в республіках законодавчі акти і практичні заходи, допоможе досвід ленінської політики „коренізації“ 20-их років. Деякі українські закони того часу, підписані такими відомими діячами більшовицької партії, як Петровський і Чубар (наприклад, постанови ВУЦВК і Раднаркому УССР 1923 року „Про заходи термінового переведення повної української радянської апарату“ або 1927 року „Про забезпечення рівноправності мов та про сприяння розвитку української культури“), написані ніби для сьогоднішнього дня.

Тільки так, тільки почавши перебудову національної політики зверху, можна буде перебороти неминучий після цього вибух шовінізму (Вас почнуть лаяти „буржуазним націоналізмом“) і навіть розпадом Союзу, хоч справа йтиме про його зміцнення як дійсного, а не фіктивного) і шалений спротив російської та зросійщеної бюрократії. Але повірте: Ви знайдете розуміння і серед ще не отруєної шовінізмом частини російського народу, а в решті республік матимете якнайактивнішу підтримку і спалах творчої енергії на всіх фронтах перебудови, яку, ми переконані, неросійської половини населення Союзу, остаточно приймемо тоді, як нашу, задуману не тільки в інтересах усіх класів і прошарків населення (крім бюрократії), але й усіх націй та національностей Советського Союзу.

І останнє. У багатьох Ваших виступах, наприклад, на з'їзді комсомолу, повторювалася думка про потребу чесно і мужньо сказати всю правду про минуле, не залишаючи білих плям, не оминуаючи складних, не раз драматичних моментів нашої історії. Такі спроби уже чиняться. Переглядаються деякі сторінки історії партії і країни, поглиблюється критика „культу особи“ Сталіна, перерва на приходом до влади у 1964 році неосталінства в культуру (переважно у російську) повертаються деякі забуті, або заборонені імена й твори.

Тому, що у нашій республіці цей процес, по суті, ще й не починався (мляві балаки на письменницьких зібраннях і в пресі практично не реалізуються), нагадаю деякі найважливіші білі плями в нелегкій історії України тільки останніх десятиліть, які без дозволу або й ініціативи центру (ось де здалася б „рука Москви“) освітлюватися по-новому не будуть через панування утверджуваних десятиліттями оціночних штампів та відоме правило уже декількох поколінь українських партійних і советських керівників, переляканих звинуваченнями у „місцифіті“, — бути „більшим католиком, ніж сам папа римський“.

Спроби писати історію України ХХ століття тільки як історію більшовицької партії на Україні привели до замовчування багатьох фактів соціальної і національної боротьби українського народу в перші десятиліття ХХ віку, пов'язаних із діяльністю українських соціалістичних партій (УСДРП, УПСР та інші), і такого феноменального

з'явля, як потужний вибух після лютевої революції 1917 року національної самосвідомості і національно-державної самодіяльності українського народу. Зовсім не вичисляється і малість тільки червоними фарбами навіть початковий період Української Центральної Ради — першого українського парламенту, що постав у березні 1917 року на хвилі народного піднесення. Відомо, що Ленін підтримував спочатку й Раду, й скликав нею всеукраїнський військовий та селянський з'їзди, і навіть проголошену 20-го листопада 1917 року автономію УНР (Українську Народну Республіку) — перше державне утворення України після знесення російським царизмом у XVII столітті залишків української автономії. Ще й в грудні 1917 року, коли вже намітилися принципи розкоління між УНР і Советською Росією, і навіть на самому початку 1918 року, коли існував створений у Харкові 25-го грудня 1917 року Советський уряд України, Ленін ще визнавав незалежність УНР, продовжував вести переговори із Центральною Радою, що остаточно перервалися тільки 12-го січня 1918 року.

Якщо у соціалістичній Польщі відмічають як визначну історичну подію відродження у 1918 році польської держави, без огляду на її буржуазний і советський характер, на війну з советською Росією, „військово-фашистську диктатуру“ Пілсудського і т.п., то в „суверенній“ Україні словом не згадують про недалеке 70-річчя створення першої Української держави, яка передувала советській. Боїмося сказати правду і про те, що постанала після розвалу Австро-Угорщини ЗУНР (Західна Народна Республіка) виявилася єдиною реальною силою, що боролася із польською експансією на західноукраїнській землі, а напіврозділені і погано озброєні стрільці УГА (Української Галицької Армії), що скільки могли опиратися вишколеним у Франції польській армії, були національними героями, а не ворогами і зрадниками. Але це означало б визнати й те, що варварське зруйнування на початку 70-их років стрілецького меморіалу на Янівському цвинтарі у Львові, створенню якого не опиралася польська „військово-фашистська диктатура“ і якого не зачіпали навіть при Сталіні, — акт вандалізму, негідний цивілізованого суспільства.

Закінчення будв.

ЦЕНТРАЛЬНА СОВЕТСЬКА телевізійна сітка повідомила і показала на екранах образи із зудару поїзду з автобусом у Казахстані. Як інформує пресове агентство Ройтерс таких випадків колись совєтські засоби масової інформації не подавали до загального відома. В результаті зудару загинуло п'ять осіб, а 14 були поранені. В інформації також згадується, що водій автобуса знаходиться у шпиталі у несприятливому стані.

ГАЗЕТА „НЬО ЙОРК ТАЙМС“ повідомила у числі з 16-го грудня, що у Берсальоні, Італія, невідомі озброєні пістолями злочинці застрелили кулінами дружини Маріо Квомо, губернатора ньюйоркського штату. Поліція розпочала слідство, щоб встановити чи причиною вбивства був звичайний грабунок, чи були якісь інші порахунки. Франческо Гітто, 50-річний кузин Матилди Квомо, був власником малої крамниці.

ЗАХІДНОНИМЕЦЬКІ ДИПЛОМАТИ в столиці Індії Нью Делі, покликуючись на принагідні розмови з представниками Організації Об'єднаних Націй, повідомили, що десятки афганських комуністичних молодих лєтунів навчаються в лєтунській школі, частинно субсидованій фондом ООН. Школа знаходиться на передмісті Нью Делі і вона має за завдання підготувати кваліфікацій лєтунів цивільного лєтунства, але афганці зручно використовують її для своїх цілей. Після закінчення цієї школи, молодих лєтунів відправляють на кілька тижнів до Москви, де їх знайомлять з технікою військових літаків, але основні рєви вони вже вивчили в Індії.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шуліц, відвідуючи у поворотній дорозі з Брюсселю до Америки західнонімецьку столицю Бонн, інформував канцлера уряду і його помічників про переговори на найвищому рівні між президентом Роналдом Регеном і генеральним секретарем ЦК КПСС Михайлом Горбачовим та підписану угоду про відтягнення з Європи ракет середнього і близького засягу. Дж. Шуліц задержався в Бонні шість годин. Головними співрозмовцями з Шуліцом були крім Гельмута Коля, міністер закордонних справ Ганс-Дітріх Геншер і міністер оборони Манфред Вернер, якого недавно обрали генеральним секретарем НАТО. Державний секретар зустрівся на короткій розмові з колишнім канцлером Гельмудом Шмідтом. З Бонну Шуліц полетів до Лондону на зустріч з прем'єр-міністром Маргарет Тачер.

ПЕЩЕТАРІ
“XENIA” МОТЕЛЬ
 є відкритий цілу зиму.
 5 миль до з'їзду у Гантері, 7 миль до з'їзду у Віндгамі.
 Замовляти:
 Тел.: (518) 263-4700, писати:
 PETRO KOVZIAR/“XENIA MOTEL”
 ST. R. 117, Hunter, N.Y. 12442

Д-р АНДРІЙ БАРАН
 пошукує до свого офісу:
 кваліфікованого КАРДІОЛОГА
 і ПУЛЬМОНОЛОГА (спеціаліст легеневих недуг).
 Про умовини праці і платні зголошуватися на адресу:
ANDRIJ BARAN, M.D., F.A.C.C.
 69 Caroline Str., Saratoga Springs, N.Y. 12866
 Tel.: (518) 587-7625, (518) 583-0900

Будь прокляті всі, хто відняв у мене вітчизну!
 Але у вітчизни ніхто не одніме мене.
Л. КОСТЕНКО
ТАБІР ПРИРЕЧЕНИХ
 Вечір присвячений українським політичним в'язням в концтаборі 36 — 1
 відбудеться
 в неділю, 27-го грудня 1987 р., початок о год. 4-й по пол.
 в Українському Інституті Америки, 2 Іст 79-та вул. в Нью Йорку, Н. Й.
 Пластовий Курінь „ВЕРХОВИНКИ”
 НАДІЯ СВИТЛИЧНА
 В ПРОГРАМІ доповідь
 Мистецька частина —
 д-р ДАРІЯ КАРАНОВИЧ, ОЛЕКСАНДЕР КУЗИШИН, ВОЛОДИМИР КУРИЛО
 Вступ: 6.00 дол.

Промовляє конгресмен Л. Кофлін

Українці...
 (Закінчення зі стор. 1)

Східному бльоні. Згадуючи про голосну тепер „гласність”. Кофлін заявив: „Як не раді ми цим змінам, не можемо ними задовольнитися. Ми не можемо задовольнитися ніякими змінами, як довго тисячі в'язнів сумління є в ГУЛАГу, як довго забороняється релігійні практики, як довго засуджується на загибель культури народів, з яких складається СРСР, як довго правда минулого заплутується у вишуканих лабіринтах, замовчується, або прикривається перестарілими брехнями”.
 Далі Кофлін звернувся увагу, що із 16-ох в'язнів у жорстокому спецтаборі І-36 Пермської області, десяти є українців, а чотири з них — Василь Стус, Валерій Марченко, Олександр Тихий та Юрій Литвин — недавно померли.
 Конгресмен Кофлін підкреслив, що американські українці розуміють недотаток „гласності”, бо вони свідомо доволітнього переслідування Українських Церков „навіть тоді, коли со-

ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ
ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
 UFU Foundation, Inc.
 203 Second Avenue
 New York, N.Y. 10003

Любов Колєнська
ДЗЕРКАЛА
НОВЕЛІ
 Ціна \$13.00 з пересилкою
 Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує 6% штейвового податку
СVOBODA BOOK STORE
 30 Montgomery Street
 Jersey City, N.J. 07302

МАЄМО НА СКЛАДІ

ПРАВОПИСНИЙ
СЛОВНИК
Г. ГОЛОСКЕВИЧА
 Близько 40.000 слів, видання дев'яте, Нью Йорк, 1966, стор. 451. Ціна 15.00 дол. за примірник і один долар за пересилку. Мешканців штату Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% продавного податку.
СVOBODA BOOK STORE
 30 Montgomery Street
 Jersey City, N.J. 07302

на амністія для всіх політичних в'язнів, визнання Українських Церков, припинення русифікації України, припинення голоду в Україні в роках 1932-33.

Д-р Н. Строката-Караванська і С. Караванський говорили до зібраних українськи. Обом визначні дисиденти, які тепер проживають у ЗСА, підкреслили абсурдність підписування угоди з СРСР, беручи до уваги довгу історію зламаних договорів. С. Караванський також просив підтримувати українських дисидентів, жертвувати на ту ціль через ЗУАДК.

Конгресмен Д. Лукенс захопив присутніх своєю промовою про змагання за волю по всьому світі. „Висліді нашого збору не будуть видні тут у цьому парку і не сьогодні: висліді будуть наявні тоді, коли з нас кількох стане нас багато. Суттєвим є щоб коли двох збереться в ім'я волі, не журилися тим, що їх тільки двоє, тільки двісті, тільки дві тисячі. Суттєвим є що ми зробимо з тим, що ми маємо. Наша остаточна мета є залишитися вільними і забезпечити свободу тим, що її бажають. Це означає стати девізом нашого життя”. Промову Д. Лукенса кілька разів переривали виклики „Хочемо свободи!”

Конгресмен С. Гойер, доволітильний оборонець українських політичних в'язнів і голова Гельсінкської комісії у ЗСА, обговорював питання людських прав, які треба піднести у світлі зустрічі Регена із Горбачовим. „Багато із вас, тут зібраних, хотіли б запитати Горбачова, що він скаже, коли йому буде б запитати, чи „гласність” прийшла також і для українського народу”. С. Гойер сказав: „На жаль, зроблено тільки дуже обмежені кроки, звільнено кількох лише в'язнів, дозволено деяку дискусію на теми української мови і культури. „Гласність” не доходить в Україну”. Він теж згадав про Ганну Михайленко.

Конгресмен Гойер закінчив обіцяючи, що Гельсінкська комісія буде пильно стежити за долею політичних в'язнів, переслідуваних релігій в Україні, буде ставити питання про свободу переїзду, заглишування радіопередач та перешкоди у свободі окремих культур.

На закінчення коротко говорив представник групи з Етіопії, який зробив порівняння між штучним голо-

ПРЕЗИДЕНТ НІКАРАГУА Даниель Ортега Сааведра заявив кореспондентам, що його країна буде втримувати велику армію і принаймні 600.000 вояків в резерві навіть після поправки відносин із З'єднаними Штатами Америки і погодження справи замирення в Центральній Америці. Ортега не думає, що збільшення армії, з допомогою Совєтському Союзу, суперечить підписаному у Гватемалі договору про замирення. Ортега підкреслив, що його армія буде мати оборонні завдання і не буде загрозою для нікого. У Вашингтоні представник Білого Дому заявив, що заява Ортеги є його власною опінією, з якою не мають погоджуватися інші держави Центральної Америки, а тим більше ЗСА.

Замість квітів на могилу
бл. п. проф. д-ра Юрія Тершаківця
 Чоловіка моєї товаришності Сясі
 складаю \$100.00 на УПТІА-Архі.
 Д-р Марія ФІШЕР-СПИЖ

Стефана Павлишина
 з Рочестеру, Н. Й., який по довгій та тяжкій недозі, на 63-му році життя, дня 16-го грудня 1987 р., в оточенні молитовно та заосмотрений Святими Тайнами в присутності родині відійшов у Вічність.
 ПАРАСТАС відправиться в п'ятницю, 18-го грудня, о год. 8:30 веч. в похоронному закладі Ahlgrim при 201 N. Northwest Highway, Palatine, Ill. 60067.
 ПОХОРОН служитиметься в суботу, 19-го грудня 1987 року о год. 11:30 ранком у українській католицькій церкві Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці, 755 S. Benton, Palatine, Ill., а відтак Тіліні Останки Покійного спочивають на українському католицькому цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ill.
 Прохують молитов:
 дружина — **ОЛЬГА**
 мама — **МАРІЯ**
 брат — **МИРОСЛАВ** з дружиною **ІВЕТ** та Родиною
 доньки — **ТЕРЕНА РАКОЧА** з мужем **ЯРЕМОЮ** та **ОЛЕСЕЮ**
ГАЛЯ ЧИРОВСЬКА з мужем о. **АНДРІЕМ** та **СОФІЯЮ** і **ОЛЕСЕМ**
 та ближча і дальша Родина
 Замість квітів просимо складати пожертви на відновлення церкви Непорочного Зачаття, Immaculate Conception Ukrainian Catholic Church, 755 S. Benton, Palatine, Ill. 60067

ТАРАС ГРИЦАЙ
 народжений 19-го квітня 1919 року.
ПАНАХИДА була відправлена в неділю, 13-го грудня 1987 р., в похоронному заведенні Петра Яреми в Нью Йорку.
ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ в понеділок, 14-го грудня 1987 року о год. 11:30 ранком у українській православній церкві св. Андрія у Банді Бруку, Н. Дж., а відтак **ПОХОРОН** на цвинтарі св. Андрія Первозваного.
 В невимовному смутку:
 дружина — **ІЯ**
 дочка — **ТАНЯ** з мужем **ТОМАСОМ**
 син — **МИРОН** з дружиною і дітьми
 кузини —
ЛЕСЯ з мамом **НАТАЛКОЮ**
ПОГОРЕЦЬКОЮ
ЛАРИСА з мужем **АДРІАНОМ**
ДОЛІНСЬКИМ і матеріями
ЛІДА з мужем **МІЛТОНОМ** і сином
ОСИПОМ **ГІФЕРОМ**
ВОЛОДИМИРА **ТЕРКАРАПЕТАН**
ДАРКА **ЛУЦЬКА**
ОКСАНА з **ЛУЦЬКИХ** з мужем і дітьми
 тета — **ЗЕНА** **КУЛЬЧИЦЬКА**
 та дальша Родина
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СВЯТКУЙТЕ З НАМИ!
 Чи Ви вже замовили афішу 1000-ліття для Вашої околиці?
 ЦЕНТРАЛЬНІ УСТАНОВИ — ПАРАФІЯ ТА ЇХНІ ТОВАРИСТВА — ВІДІЛИ БРАТСЬКИХ СОЮЗІВ — ЖІНОЧИХ ТА МОЛОДЕЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ — ПРОФЕСІЙНІ ТА СПОРТОВІ ТАВАРИСТВА — КЛУБИ — ПІДПРИЄМСТВА — РОДИНИ І ВСІ ХТО ГОРДИТЬСЯ СВОЄЮ УКРАЇНСЬКО-ХРИСТІАНСЬКОЮ СПАДЩИНОЮ ПОВИНЕН СТАТИ СПОНЗОРОМ АФІШ 1000-ЛІТТЯ ДЛЯ СВОЄЇ ОКОЛИЦІ!
 Проект афіш на таблиці — **BILLBOARD** — виготовлений Метрополітальним Комітетом Тисячоліття в Нью Йорку в порозумінні з Краєвим Комітетом Тисячоліття.
 Кошт \$250.00 включає всі обслуги та винайм таблиці на 30 днів на підставі цін для неприходових організацій.
Виповнений КУПОН ЗАМОВЛЕННЯ з ПОВНОЮ ОПЛАТОЮ треба вислати перед 31-им ГРУДНЯ 1987 року.
 Рисунок афіші, праця мисткині **ЛЮБІ МАЗЯР**.
 Величина 22.6 x 10.4 стп. Національні синьо-жовті кольори.
 Вечорами більшість таблиць будуть освітлені.

1988 MILLENNIUM BILLBOARD — SPONSOR RESERVATION COUPON
 Enclosed \$..... for billboard/s to be mounted in our general area (name of city)
 Name organization
 Authorized contact person
 Street address City
 State Zip Code Tel. No. Area
ISSUE CHECK TO: "SELFRELIANCE ASSOC. BILLBOARDS" \$250.00 per billboard.
 MAIL TO: Attn: Mrs. B. Bachynsky, N.Y. MILLENNIUM COMMITTEE
 108 Second Avenue, New York, New York 10003
 Payment must reach the Committee by December 31, 1987
IMPORTANT NOTE: If a minimum of 500 billboards are not reached, the Committee will advise all concerned of alternate choices. However any refund LESS a \$10.00 handling fee per billboard will release the N.Y. Millennium Committee from any further obligations in this matter.
 Date Signature of Authorized Person

65 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
(516) 481-7460
24 HOURS A DAY